

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

עמותה רשומה 4-352-033-58
רח' הנגר 22 הוד השרון 45240
טל: 09-7776162 פקס: 09-7776160
email:oryarok@oryarok.org.il

יסודיים בדרכים

פעילות יסודיים בדרכים

מבוא

מידי שנה נהרגים בממוצע 42 ילדים בתאונות דרכים. בין השנים 2004 - 2016 נפגעו למעלה מ- 43,000 ונהרגו 477 ילדים עד גיל 14 בתאונות דרכים. עמותת אור ירוק ואגף זה"ב במשרד החינוך פועלים להטמעת התנהגות דרך בטוחה בקרב ילדים בבי"ס יסודי בכיתות ג'-ו', במטרה להפחית את מספר הנפגעים בקרב הילדים. הפעילות תועבר על ידי מתנדבי עמותת אור ירוק, הורים, מורים וכל החפץ בכך.

מטרת הפעילות:

הפחתת מס' הילדים הנפגעים בכבישים:

- הדגשת ההתנהגות הבטוחה.
- עידוד דפוסי התנהגות נכונה.

המסר הערכי של הפעילות:

הבטיחות שלי באחריותי, אני בוחר להתנהג בדרכים באופן בטוח ומאיר את עיני הקרובים לי להתנהגות בטוחה ומונעת סכנה

רקע כללי – למה בחרנו לקיים את הפעילות

מנתוני ארגון הבריאות העולמי עולה, כי תאונות דרכים הן הגורם השני בחשיבותו בתמותת ילדים בגילאי 14-5. שיעורי התמותה של ילדים עולים עם הגיל, ומשקפים את התפתחות ההתנהלות העצמאית בדרך. עד גיל 9 הילדים מלווים יותר על ידי הוריהם, אם כהולכי רגל ואם כנוסעים ברכב, בעוד שהילדים הבוגרים יותר מתנהלים בדרך באופן יותר עצמאי. העלייה בסיכוי להיפגעות בתאונות דרכים עם הגיל, משקפת את תהליך העצמאות של הילדים, כמו גם את הנטייה ההולכת וגוברת ליטול סיכונים, המתחילה בגיל 10.

בעשור האחרון נהרגו בממוצע 42 ילדים בתאונות דרכים בשנה, שזה כמו להגיד שכיתת לימוד אחת בישראל נהרגת בתאונות דרכים בכל שנה!!!

שיעור הילדים ההרוגים מכלל ההרוגים בתאונות דרכים עומד בישראל על כ-8%, נתון חמור זה מציב את ישראל במקום הראשון בהיפגעות ילדים מבין המדינות המתקדמות בעולם בתחום הבטיחות בדרכים. לאורך השנים האחרונות ניצבת ישראל באופן עקבי בראש הרשימה של המדינות בהן שיעור הילדים ההרוגים הוא הגבוה ביותר.

ביטחונם של הילדים בכביש הוא פועל יוצא של חינוך לבטיחות בדרכים והקניית הרגלים נכונים של התנהגות בדרך.

ממצאי היפגעות ילדים - נתונים מהעשור האחרון

בין השנים 2004 - 2016 נפגעו למעלה מ- 43,000 ונהרגו 477 ילדים עד גיל 14 בתאונות דרכים.

- 76% מהילדים נפגעו בעת שנסעו ברכב
- 20% נפגעו כהולכי רגל
- 3% נפגעו בתאונה בעת שרכבו על אופניים

תאונות דרכים

ישראל נמצאת במקום הראשון בחלקם של הילדים מכלל הרוגי תאונות הדרכים. לאורך העשור שמרה ישראל על מקומה הראשון בחלקם של הילדים מכלל הרוגי תאונות הדרכים, בהשוואה לשאר המדינות שנבדקו. בשנת 2016 שיעור הילדים ההרוגים מכלל ההרוגים בתאונות דרכים עומד בישראל על כ-10%.

רכיבה על אופניים

יותר מ-100 ילדים נפגעו בממוצע בכל שנה בעת שרכבו על אופניים

היפגעות הולכי רגל

במהלך העשור נשמר חלקם של הילדים שנפגעו מסך הנפגעים כהולכי רגל בממוצע, 735 ילדים נפגעים כהולכי רגל בשנה. בשנת 2016 חלה עליה של 8% במספר הולכי הרגל הילדים שנהרגו בתאונות דרכים ביחס לתקופה המקבילה בשנה שעברה.

נוסעים ברכב

בין השנים 2014-2016 נפגעו 6087 ילדים כנוסעים ברכב.

מדוע ילדים נפגעים יותר

ההתפתחות הפיזית והקוגניטיבית של הילדים נמשכת עד להגעתם לבגרות. במהלך תהליך זה מתפתחים החושים השונים והילדים צוברים מיומנויות וכלים להתמודדות עם הסובב אותם.

הילדים, כמשתמשי דרך, ניצבים בפני סיכונים שונים שלעיתים אין להם א היכולת הקוגניטיבית ו/או המאפיינים הפיזיים להתמודד איתם ולכן הם נתונים בסכנה גדולה יותר מאשר אדם בוגר.

- הערכת כיוון ומהירות כלי רכב- הערכת המרחק מרכב בתנועה (מכונית שמתקרבת לא משנה את צורתה ולכן הם מתקשים להעריך את המרחק שלה מהם). ילדים אינם יודעים לאמוד נכון מרחקים ומכונית אשר נמצאת במרחק 50 מ' תדמה בעיניהם למכונית במרחק של 150 מ'.
- מגבלות שדה הראייה (30% פחות)- לילד עד גיל 9, שדה ראייה מוגבל ב- 30% והוא אינו ער לכלל הסכנות הנקראות בדרכו מעבר לטווח זה, בעוד שהנהג סבור כי הילד הבחין ברכב.
- בלבול בין ימין ושמאל.
- יכולת מוגבלת להתמקד (מצבי כביש מורכבים).
- בגרות- ילדים, בוגרים ככל שיהיו, עלולים לנקוט בפעולות אימפולסיביות, אשר עלולות להעמיד אותם בסכנה, כגון התפרצות לכביש, משחק על המדרכה ובעת חציית כביש וכדומה.
- המבנה הפיזי- ילדים קטנים פיזית, דבר המקשה עליהם לראות ולהראות, ולכן בעת ירידה לכביש בין שתי מכוניות, הם לא יבחינו ברכבים שיגיעו מימין ושמאל ובנוסף הנהגים לא יבחינו בהם.
- מהירות- ילדים אינם אומדים נכון את מהירות הרכב ואת זמן חציית הכביש ועלולים לחצות את הכביש בעוד שרכב מתקרב במהירות למעבר החצייה ולא יספיק לעצור בזמן.
- שמיעה- פרשנות שמיעתם אינה מפותחת כשל אדם מבוגר ולכן מתקשים לזהות את הכיוון ממנו מגיע רכב, לדוגמא התראת נסיעה לאחור.

יסודיים בדרכים - מערך הפעילות

אנו שמחים שהחלטתם לתרום לקהילה ולקחת חלק במאבק בתאונות הדרכים. הפעילות בנויה מתחנות שונות, בהן התלמידים עוברים במסדרת קבוצתית. להלן השלבים המקדימים לפעילות ופירוט התחנות המוצעות לפעילות.

שלב 1 - תיאום הפעילות:

1. יצירת קשר עם בתי ספר/מחלקת חינוך ברשות המקומית.
2. יש לציין כי מערך הפעילות מיועד לתלמידי כיתות ג'.
3. יש ליצור קשר עם איש הקשר בבית הספר.
- חשוב לציין יתכן וזהות איש הקשר תשתנה מבית ספר לבית ספר - מורה לזה"ב, מנהלת, רכזת שכבה, מחנכת, מורה להתעמלות ועוד.
- עליכם לזהות מי הגורם הרלוונטי ומולו לפעול.
4. הצגת הפעילות:

- תמונת המצב של היפגעות ילדים:
בין השנים 2004 - 2016 נפגעו למעלה מ- 43,000 ונהרגו 477 ילדים עד גיל 14 בתאונות דרכים.
- מטרת הפעילות:

הפחתת מס' הילדים הנפגעים בכבישים, תוך דגש על התנהגות בטוחה ועידוד דפוסי התנהגות נכונה.

5. מה הקשר אלינו?

הגוף בו אני פועל/ת, עמותת אור ירוק ואגף זה"ב במשרד החינוך מתגייסים יחד להטמעת התנהגות דרך בטוחה בקרב ילדים בכיתות ג', במטרה להפחית את מספר הנפגעים בקרב הילדים.

6. סגירת תאריך ומנהלות

- הפעילות תתקיים בחצר בית הספר/אולם הספורט.
- כל פעילות תכיל עד ארבע כיתות, כאשר כל כיתה תחולקנה לשתי קבוצות, אשר תהיינה כל פעם בתחנה אחרת.
- משך הפעילות הינו שעה וחצי – שני שיעורים.

- יש לוודא כי בכל פעילות יהיו לפחות איש צוות חינוך אחד על כל כיתה
- חשוב להדגיש כי מתנדבי החברה אינם תחליף למורה.

שלב 2 – הכנות לקראת הפעילות:

1. מספר ימים לפני הפעילות יש לעשות שיחת וידוא עם איש הקשר. מטרת השיחה הינה תזכורת וסגירת פרטים אחרונים.
2. יש להדריך את המפעילים כשבוע לפני הפעילות, כאשר חשוב שכל אחד מהמתנדבים יידע להפעיל את כל התחנות, אך ייקבע מראש מי מפעיל כל תחנה.
3. יש לקחת את כל הציוד לפעילות הכולל את אמצעי ההמחשה, הכרזות והמתנות.
4. מומלץ להצטייד בשתייה קלה.

שלב 3 - הפעילות:

1. יש להגיע כחצי שעה לפני תחילת הפעילות ולמקם את התחנות, לקשט אותן ולוודא שחצר בית הספר צבוע ירוק!
2. מצורף מערך פעילות מלא, לכל פעילות שש תחנות חובה ושתיים רשות.
3. הפעילות היינה מודולארית, כך שניתן להתאים את מספר התחנות למספר הקבוצות המשתתפות ביום שיא.
4. התחנות תופעלנה בסבב, כך שכל קבוצה תעבור את כל התחנות.
5. מומלץ לבקש מאיש הקשר מכתב לסיכום פעילות אשר יעזור להשתפר ולקדם פעילות זו בבתי ספר אחרים.

שלב הפתיחה

- לכל כיתה יצוותו שני מפעילים.
- המפעילים יוציאו את הכיתה לחצר בית הספר וכל מפעיל ילווה חצי כיתה יחד עם מורה מבית הספר.
- כל מפעיל יושיב את קבוצתו ויסביר לתלמידים על נושא היום, אופן ביצוע התחנות בהמשך וחשיבות העבודה הקבוצתית, העזרה ההדדית והמוראל במהלך הפעילות.
- כעת כל קבוצה עוברת בתחנות בסבב.

פעילות נעימה!

עמותה רשומה 4-352-033-58
רח' הנגר 22 הוד השרון 45240
טל: 09-7776162 פקס: 09-7776160
email:oryarok@oryarok.org.il

תחנה 1 - אופניים

תיאור קצר

הדגמת חיוניות הקסדה ולאחר מכן השלמת פתגמים בנושא רכיבה על אופניים.

מסרים מרכזיים

רכיבה נכונה ובטוחה על אופניים, מגני בטיחות וקסדה, הסכנות הכרוכות ברכיבה על אופניים.

מהלך הפעילות

יש להניח על הרצפה את הפתקים המצורפים, עליהם כתובים חצאי פתגמים הקשורים לרכיבה על אופניים.
הקבוצה עומדת במרחק 20 צעדים מהפתקים.
כעת כל תלמיד ירוץ בתורו לכיוון הפתגמים ויתאים שני חצאי פתגמים (נספח א').
המפעיל יבדוק את ההתאמה ורק לאחר שהתלמיד יצליח להתאים שני חצאים יוכל לחזור לקבוצתו ולהזניק תלמיד אחר (מרוץ משלוחים).
חשוב שהמפעיל יסביר את המשמעות של כל פתגם.

ציוד

נספח א' – פתגמים

סיכום המדריך

- אופניים הם כלי רכב לכל דבר, אך אין באופניים שום הגנה על הרוכב. על כן יש להצטייד במגני בטיחות (קסדה, מגני ברכיים, מרפקים וידיים).
- בחשיכה חובה להצטייד באביזרי נראות – מחזירי אור, פנס וכדומה.
- האופניים מיועדים לרוכב אחד בלבד. נוסע נוסף יערער את שיווי המשקל ויגרום לנפילה.
- רוכב אופניים מחויב לציית לכל החוקים בכביש – תמרורים, רמזורים וכו'.
- הרכיבה דורשת ריכוז מלא ועל כן אין לדבר בנייד או להאזין למוזיקה ברכיבה.

קסדה

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

בראש טוב

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

קסדה ומגינים

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

חיצילים חיים

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

כשרוּכבים על אופניים

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

יש להיזהר כפליים

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

שמים על האופניים מחזיר אור

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

מיקדימה ומאחור

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

על האופניים רוכבים לבד

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

ולא מירכזים אף אחד

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

לפני שאני רוכב

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

את האופניים בזיקה היטב

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

ילדים ומבוגרים

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

לחבוש קסדה חייבים!

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

את כידון האופניים

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

מחזיקים בשתי ידיים

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

על חוקי תנועה שמירת

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

מיתאונת אופנייס ניצלית

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

רפיבה כהלכה

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

מיונעת תאוונה

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

קסדה

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

שומרת ראש

עמידה

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

כשעל האופניים

רוכבים

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

בנייד לא

מידברים

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

תחנה 2 - התנהגות בדרכים וציות לחוקי תנועה

תיאור קצר

מעבר צומת של 4 קבוצות בזמן המהיר ביותר.

מסרים מרכזיים

חשיבות הציות לחוקי התנועה, "שפה" אחת בכביש, זכות קדימה.

מהלך הפעילות

מציירים על הרצפה צומת (מצ"ב ציור דוגמא). מחלקים את הקבוצה ל- 4 קבוצות קטנות. כל קבוצה עומדת בפאה אחרת, על פי הסימון שעל הרצפה. בהישמע ההוראה, על כולם לעבור לצד השני בזמן הקצר ביותר ומבלי לפגוע/ להתנגש/ לגעת, אחד בשני. ממשיכים במשימה עד שהיא עוברת בהצלחה. אחרי ניסיון אחד מבינים שחייבים סוג של סדר בכביש ולא ניתן לתת לכל אחד להתקדם למטרתו מבלי להתחשב בשאר המשתמשים בדרך. ולכן כדי לעבור את הצומת בצורה המהירה ביותר והבטוחה ביותר, יש לקבוע סדר בו קבוצה 1 ו- 3 עוברות בו זמנית ולאחר מכן קבוצות 2 ו- 4. על הקבוצה לסיים את המשימה בזמן הקצר ביותר. לאחר שני ניסיונות, נותנים לתלמידים רמזור אדום וירוק ומנחים אותם להעמיד תלמיד אחד באמצע ולסדר את תנועת התלמידים.

ציוד

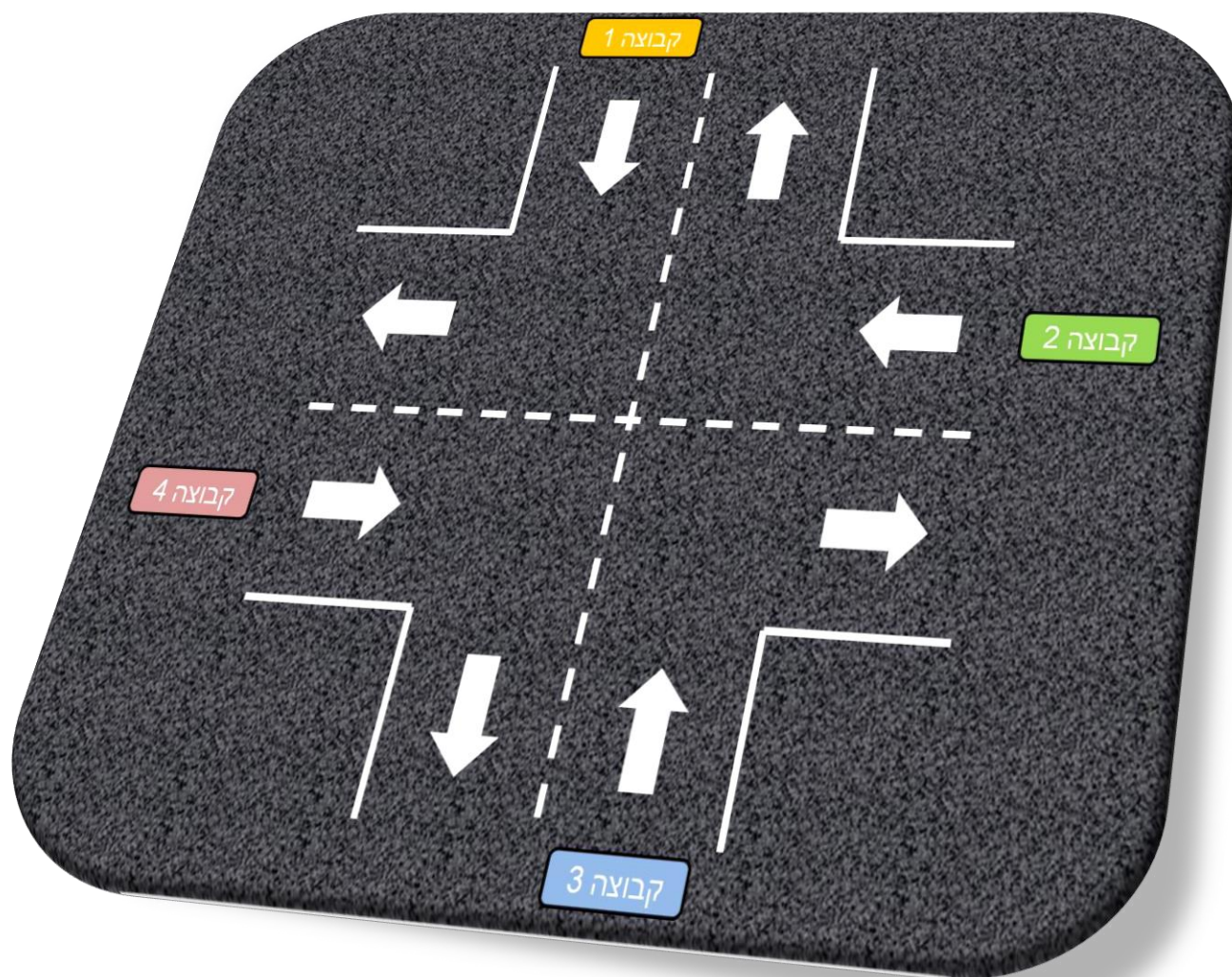
גיר לבן, סימון צומת על הקרקע, ציור דוגמא לסימון, רמזור ירוק/אדום

סיכום המדריך

- בכביש יש "שפה" אחת.
- ציות לחוק = סדר בכבישים = פחות חיכוכים בין רכבים והולכי רגל = פחות תאונות.

- כל משתמשי הדרך (נהגים, רוכבים על אופניים, הולכי רגל וכו'), חייבים לציית לחוק, כדי לקיים סדר.

ציור לדוגמא לצומת

עמותה רשומה 4-352-033-58
רח' הנגר 22 הוד השרון 45240
טל: 09-7776162 פקס: 09-7776160
email:oryarok@oryarok.org.il

עצור

עבור

תחנה 3 – תרגול מעבר חצייה

תיאור קצר

תרגול מעבר חצייה על ידי התלמידים.

מסרים מרכזיים

חצייה נכונה, היסח דעת במעבר חצייה, חשיבות מעבר כביש במקום מסומן

מהלך הפעילות

נפרוס את מעבר החצייה על הקרקע (נספח ב') וכעת ניתן לכל תלמיד להדגים כיצד הוא חוצה את מעבר החצייה, מבלי להסביר או להנחות את התלמידים בנוגע לאופן החצייה הנכון ביותר.

בזמן שכל תלמיד חוצה, המפעיל של התחנה ירשום הערות/הארות, בדגש על עצירה על שפת המדרכה לפני החצייה והתבוננות לכל הכיוונים לפני החצייה.

לאחר מכן ניתן להוסיף תנאים חדשים למעבר:

✓ נבחר תלמיד עם פלאפון ונבקש ממנו לענות לשיחת טלפון תוך כדי חצייה (יש לתאם מראש) ואז נציין את ההתנהגות הזו כטעות (נבדוק את התגובה של שאר התלמידים...).

✓ ניתן לזוג תלמידים לחצות יחד ונראה כיצד האחד משפיע על השני.

✓ נעמיד "גירוי" בצד השני של מעבר החצייה (חבר שקורא לך לבוא אליו, או "אוטו גלידה") ונבדוק האם התנהגותו של החוצה משתנה.

אפשר לתת לתלמידים לרשום ולהיות תצפיתנים אשר יביאו את הרשמים שלהם מהפעילות. כך יותר תלמידים יהיו פעילים במסגרת התחנה וניתן יהיה להביא את התובנות שלהם באופן פעיל.

ציוד

נספח ב' - ציור של מעבר חצייה

סיכום המדריך

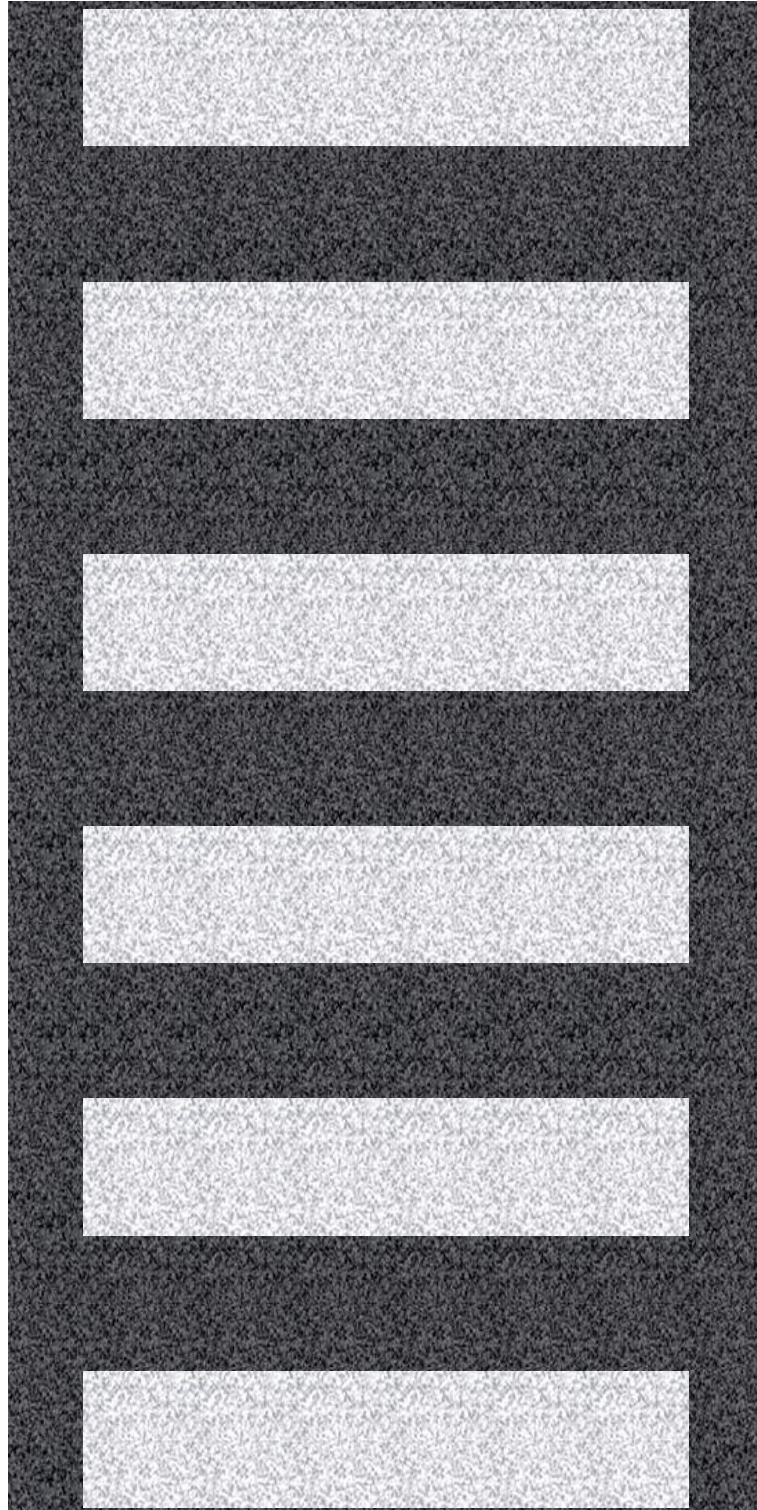
- מעבר כביש מתבצע אך ורק במעבר חצייה.
- יש להסתכל לכל הכיוונים לפני החצייה ורק לאחר שווידאנו שהכביש פנוי לחצות את הכביש בזריזות, תוך המשך הסתכלות לצדדים.
- כאשר חוצים את הכביש אין לדבר בנייד, לשלוח SMS או לשמוע מוזיקה.

עמותה רשומה 4-352-033-58
רח' הנגר 22 הוד השרון 45240
טל: 09-7776162 פקס: 09-7776160
email:oryarok@oryarok.org.il

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

תחנה 4 – הכרת תמרורים

תיאור קצר

הכרה בסיסית של מספר תמרורים.

מסרים מרכזיים

תמרור = חוק, לכל תמרור יש משמעות

מהלך הפעילות

נתלה את לוח התמרורים על הקיר (נספח ג').
נקריא לתלמידים את הפירוש של כל תמרור (נספח ד') ולאחר מכן, כל תלמיד יקבל 2 כדורים בתורו ויתבקש להקשיב להסבר של המפעיל לאחד התמרורים (מבלי לציין איזה מהתמרורים) וכעת התלמיד יצטרך להחליט לאיזה תמרור ההסבר מתאים ולזרוק עליו את הכדור (במידה וצדק ופגע בתמרור - צבר נקודה).
יש תמרורים שאינם מופנים להולכי הרגל, כך הילדים יוכלו לחזור הביתה ולוודא כי הוריהם נשמעים לתמרורים.

ציוד

נספח ג' – לוח תמרורים, נספח ד' – הסבר תמרורים, 2 כדורי טניס

סיכום המדריך

- לכל תמרור יש משמעות אחרת ועלינו להכיר את המשמעויות.
- התמרורים הם חלק משמעותי ב"שפה" שבדרכים.
- תמרור = חוק, על כן יש לציית לתמרורים.
- הצבת תמרור נעשתה לאחר חשיבה והוא בא לקדם סדר בכבישים.

לוח התמרורים - הסברים

התמרור	לוח הסבר
	לנהג: עצור! (ותן זכות קדימה לרכבים שעוברים)
	לרוכב אופניים: אסורה הכניסה/אין מעבר לרוכבי אופנים
	לנהג: זהירות מעבר חצייה להולכי רגל לפניך
	לנהג: זהירות הולכי רגל בקרבת מקום
	לנהג: זהירות מתנועת אופניים

התמרור	לוח הסבר
	לרוכבי אופניים: שביל לרוכבי אופניים בלבד
	מקום חניה לכלי רכב
	לנהג: חניה לרכב של נכה בלבד
	רחוב משולב (הולכי רגל+אופניים+מכוניות)
	שביל להולכי רגל בלבד!

התמרור	לוח הסבר
	לנהג: זהירות ילדים בקרבת מקום
	זהירות – עבודות בכביש
	אסור לחנות כאן!
	אין מעבר להולכי רגל

לוח תמריורים

תחנה 5 – מרחק תגובה ומרחק עצירה

תיאור קצר

המחשה של מרחק תגובה ומרחק עצירה.

מסרים מרכזיים

מרחק תגובה ומרחק עצירה, אין להפגיע נהגים בכביש

מהלך הפעילות

התרגיל מיועד להמחשת המושג "מרחק תגובה" ולהדמיית מצב של רכב שנאלץ לעצור באופן פתאומי, אולי בגלל התפרצות ילדים אל הכביש. התלמידים יעמדו בשורה ויבחר מתוך הקבוצה תלמיד אחד שידגים ריצה מהירה. התלמיד יתרחק משאר הקבוצה ויתבקש לרוץ במהירות לכיוון יעד מוגדר (עץ גדר וכד'), כאשר הוא יחלוף על פני התלמידים ויהיה בקו מקביל אליהם (פחות או יותר), יקרא המפעיל (המורה או המפעיל או אחד התלמידים) בקול רם: "עצור!" קריאתו אמורה להפתיע את הרץ סביר שהרץ לא יצליח לעצור מיד, אלא ימשיך לרוץ מעט בטרם יעצור.

המפעיל יסמן על המגרש שני קווים: אחד במקום שבו הצליח התלמיד לעצור. המפעיל יבקש מתלמיד אחר למדוד את המרחק בין שני הקווים שסימן. לשאול את התלמידים:

1. מה הרגישו כשעצרו?
2. האם הצליחו לעצור?
3. למה לא הצליחו לעצור?

סיכום המדריך

- גוף הנע במהירות אינו יכול לעצור במקום. ככל שהגוף נע מהר יותר קשה לו לעצור מיד.
- אסור להפגיע נהגים בכביש. גם אם הם יספיקו לבלום, אין זה אומר שהרכב ייעצר ולא יפגע בכם.
- כאשר אנו חוצים כביש, יש לוודא כי אין רכבים. במידה ויש רכבים, עלינו להמתין עד שהרכב נעצר ונותן לנו זכות קדימה ורק אז לחצות את הכביש.

תחנה 6 - התנהגות כנוסעים ברכב - סימולציות

תיאור קצר

התלמידים יציגו סימולציות של התנהגויות שונות ברכב

מסרים מרכזיים

חגורת בטיחות, היסח הדעת,

מהלך הפעילות

נסדר 5 כיסאות, כך שידמו רכב (2 כיסאות מקדימה ו-3 כיסאות מאחור).
כעת נבחר 3 תלמידים, אשר יציגו בפני שאר הקבוצה סימולציות שונות ברכב
(נספח ה'):

1. הפרעות ברכב

2. יותר מידי נוסעים

3. חגורות בטיחות

4. טלפון נייד

שאר חברי הקבוצה יצטרכו לציין מה לא בטוח באותה סימולציה, לדוגמא:
כולם, למעט תלמיד אחד, עושים תנועה וצליל של חגירת חגורת בטיחות.

ציוד

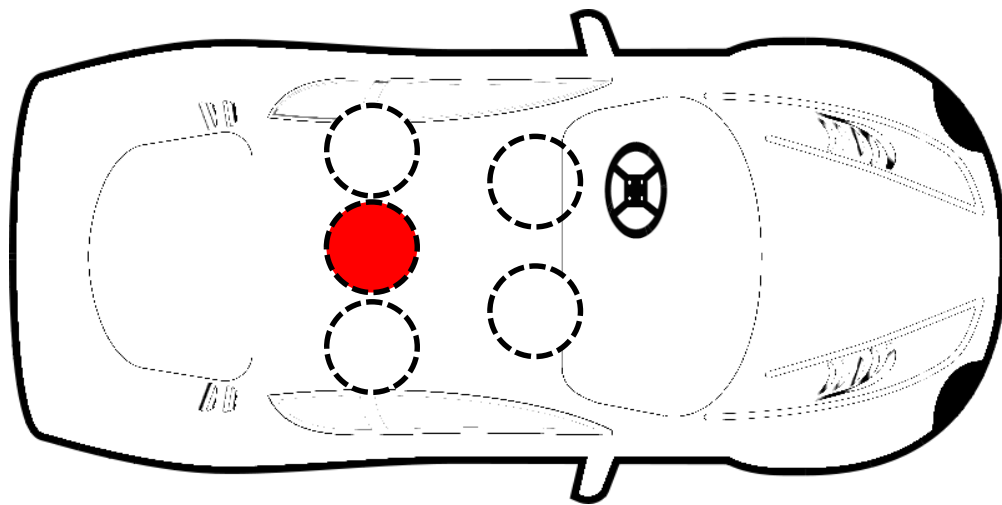
נספח ה' – סימולציות, 5 כיסאות, הגה

סיכום המדריך

- חגורת בטיחות היא מצילה חיים – חובה לחגור מקדימה ומאחור.
- אסור לדבר בטלפון נייד בזמן נהיגה. זה עלול להסיח את דעת הנהג ולגרום לתאונה.
- הנוסעים ברכב צריכים לעזור לנהג להתרכז בנהיגה ולא להפריע לו.
- כל נוסע חייב לשבת על מושב ולחגור חגורת בטיחות. ישיבה של שניים באותו המושב מסוכנת.
- תפקידם של התלמידים הוא לסייע להורים לבצע נסיעה בטוחה.

חגורות בטיחות

**כל בני המשפחה נכנסים לרכב וחוגרים
חגורת בטיחות, חוץ מילד אחד.**

הסכנה – אי חגירת חגורה

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

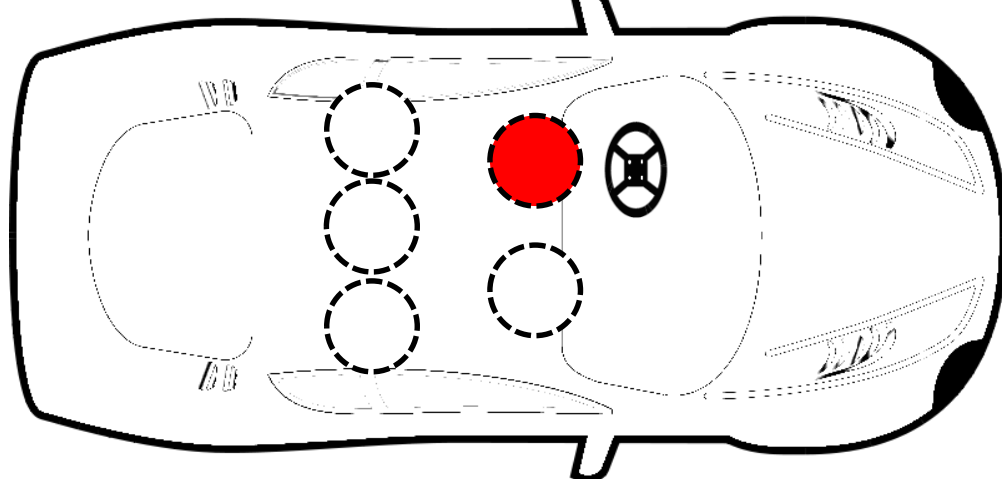

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

טלפון נייד

**אמא נוהגת באוטו ומדברת בנייד בזמן
נהיגה.**

**הסכנה – אסור לדבר בטלפון נייד
בזמן נהיגה**

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

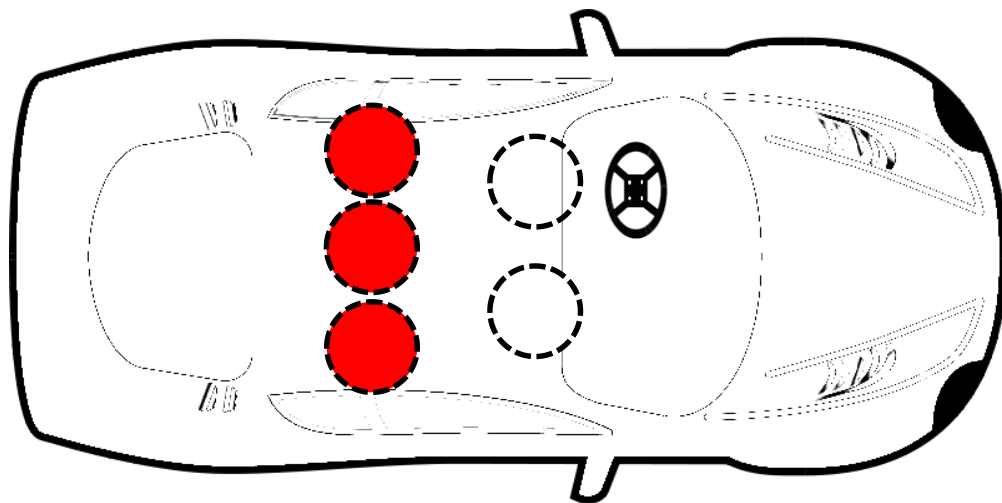

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

הפרעות ברכב

כל המשפחה נוסעת ברכב והילדים מאחור רבים ביניהם ומפריעים לאבא

הסכנה – הסחת דעת הנהג

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

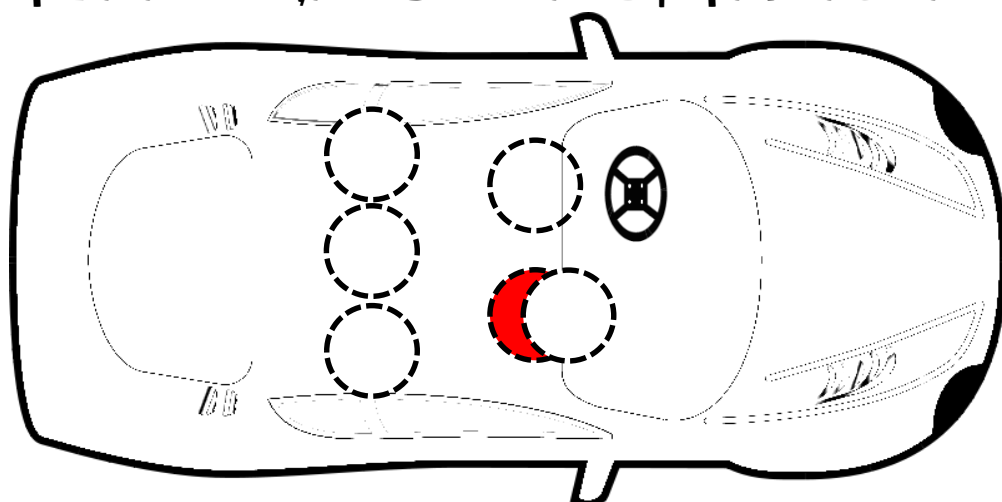
משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

יותר מידי נוסעים

ההורים אוספים את ארבעת הילדים מבית הספר.

אמא מושיבה את האח הקטן על הברכיים שלה, כדי שיהיה מקום לפולס.

הסכנה – כל נוסע חייב לשבת על מושב ולאחור חגורת בטיחות

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

תחנה 7 - שיר ראפ לבטיחות בדרכים - רשות

תיאור קצר

שיר ראפ עם מסרים בבטיחות בדרכים

מסרים מרכזיים

מעבר חצייה, רכיבה על אופניים, חגורת בטיחות

מהלך הפעילות

שיר ראפ לבטיחות בדרכים (נספח ו').
מחלקים את הקבוצה ל- 4 קבוצות קטנות.
כל קבוצה מקבלת בית של שיר בנושא בטיחות בדרכים.
הקבוצה צריכה להציג את הבית שקיבלה בקצב הראפ.
1-2 מהתלמידים מקריאים את הבית בקצב הנכון והשאר נותנים את הקצב/קולות רקע.

ציוד

נספח ו' – שיר ראפ

סיכום המדריך

- הנושא של בטיחות בדרכים הוא חלק מחיינו ועלינו ללמוד אותו בכל דרך.
- חגורת בטיחות היא מצילה חיים – חובה לחגור מקדימה ומאחור.
- יש להסתכל לכל הכיוונים לפני החצייה ורק לאחר שוודאנו שהכביש פנוי לחצות את הכביש בזריזות, תוך המשך הסתכלות לצדדים.
- אופניים הם כלי רכב לכל דבר, אך אין באופניים שום הגנה על הרוכב. על כן יש להצטייד במגני בטיחות (קסדה, מגני ברכיים, מרפקים וידיים).

בית 1

פִּמּוֹ פִּלָּם אֲנִי אוֹהֵב לְשַׂחֵק עִם חֲבֵרִים,
פִּדְיוֹן גָּל, מְחַשֵּׁב וְעוֹד הַרְפֵּה דְּבָרִים,
לֵאכֹל מִמִּתְקִים, לָצֵאת לְחִפְשׁוֹת,
אֲנִי פִּדְיוֹן פִּמּוֹכִים - אֵין מָה לְעִשׂוֹת.
אֵךְ: פִּדְיוֹן אֶחָד אֲנִי יָדוּעַ וְיִמְכֹּר -
אֲנִי הוֹלֵךְ עַל פִּטְוִים - וְזֶה הַעֲקָר!
אֲנִי אוֹהֵב אֶקְשֹׁן, שְׂגוּיִים וְשִׁנְיִים,
אֲכֹל פִּדְיוֹן: אֵךְ פֶּעַם לֹא לֹקֵחַ
סִכּוּנִים.

בית 2

אַנִי חוֹצֶה אֶת הַכְּבִישׁ - וְאֵין עַל זֶה וְכוֹחַ

אֶךְ: וְרַק פְּמָקוֹם פְּטוֹם.

פְּמַעֲבֵר הַצִּיָּה, פְּשֵׁה־אֹר יָרֵק,

תִּקְפִּידוּ גַם אַתֶּם - זֶה לֹא צָחוֹק!

וְאִם אֵין רִמְזוֹר אַנִי מַבִּיט לַצִּדִּים -

פְּשֵׁה־נֶשֶׁט חַפְנִי אַנִי מְרַחֵב צִעָדִים.

אַנִי צוֹמֵד עַל הַפּוֹדְרָה הַרְחֵק מִשְׁפָּת

הַכְּבִישׁ,

זֶה הֵכִי פְטוֹם, לְהִסְתַּפֵּן זֶה עֶסֶק פִּישׁ!

בית 3

אָנִי רֹכֵב תְּמִיד עִם קִסְדָּה וּמַגָּנִים
בְּמִקְוֹמוֹת פְּטוּחִים וְלֹא מְסֻכָּנִים,
מַצִּיִּית לְתִמְרוּחִים, שׁוֹמֵר עַל הַפְּכָלִים,
אִם תִּהְיֶה פְּמוֹנִי - תִּצָּאוּ מִפֶּשׁ אֲדוּלִים!
יֵשׁ לִי מַחְזִירֵי אֹרֶךְ הַכִּי מְדַלִּיקִים -
בְּחֹשֶׁךְ מִזְהִים אוֹתִי גַם מְמַרְחֵקִים!

בית 4

פִּמְכוּנִית תַּפְסִיתִי צַד - צַד הַפְּדָרָה,

כֵּן פֶּךְ. אֲנִי נִכְנֵס וְיוֹצֵא פְּבִטָּה,

וְכַמוֹכֵן שְׁתַּמִּיד - אֶחָד תַּמִּיד - אֲנִי

חֲבֹר,

וְאִם מִיִּשְׁהוּ שׁוֹכֵחַ - אֲנִי אֶחָרָא עַל

הַתַּזְכָּר...

אֲנִי הוֹלֵךְ עַל פְּטוֹחַ - פֶּלֶם יוֹדְעִים,

בּוֹאוּ גַם אִתָּם, שְׁמְרוּ עַל הַפְּדָרָה!

הוֹלְכִים עַל פְּטוֹחַ - מִבְּטִיחִים לְהִיּוֹת

פְּטוֹחִים פְּדָרָה!

תחנה 8 – חידון בטיחות בדרכים - רשות

תיאור קצר

חידון "נכון או לא נכון" בנושא בטיחות בדרכים

מסרים מרכזיים

רכיבה נכונה ובטוחה על אופניים, מגני בטיחות, הסכנות הכרוכות ברכיבה על אופניים.

מהלך הפעילות

המפעיל יבחר שני תלמידים שישמשו כמשכנעים.
למנחה יש דף בו שאלה + שתי תשובות לכל שאלה (נספח ז'). רק המפעיל יודע מהי תשובת נכון ומהי תשובת לא נכון לשאלה (אסור שהמשכנעים ידעו מה "נכון" ומה "לא נכון").

נחלק את הקבוצה לשתי תתי-קבוצות.

המפעיל יציג לקבוצות בזו אחר זו שאלות מתוך החידון שיועד לכל קבוצה.
כל משכנע יקריא את התשובה שלו וינסה לשכנע את הקבוצה בנכונות תשובתו.
הקבוצה שתורה להשיב תמנה נציג אחד שיאמר בשם הקבוצה מהי לדעתם התשובה הנכונה מבין השתיים.
הקבוצה שתזהה "נכון" ו"לא נכון" צוברת את מספר הנקודות הרב ביותר ומנצחת.

ציוד

נספח ז' – חידון

סיכום המדריך

- פירוט התשובות נמצא בחידון.
- יש לענות לשאלות של התלמידים במידה ואחת התשובות לא ברורה.

חידון בטיחות בדרכים – דף עם תשובות

יש לשים לב כי בתחילת השאלה מופיעה התשובה (נכון או לא נכון)

1. נהג נסע במכונית הפרטית שלו בצד הימני של הכביש. כאשר ראה מימינו ילדה ממתינה על המדרכה ליד מעבר חציה, עצר את רכבו וסימן לה ביד לחצות את הכביש.

האם עשה הנהג את הדבר הנכון כשסימן לילדה לחצות את הכביש?

• **נכון:** לא. אסור לנהג הנותן זכות קדימה להולך רגל, לסמן בידו. הסימון ביד עלול לגרום לכך, שהולך הרגל יחצה את הכביש בלי לוודא שהכביש פנוי. (הוא יסמוך על הנהג שסימן לו לעבור ויחשוב כי הסימון מעיד על כביש פנוי) ובזמן שהולך הרגל יחצה את הכביש, עלולה להיגרם תאונה מרכב שיעקוף את הרכב הממתין לה.

• **לא נכון:** כן, הנהג נהג כיאות. הוא גם עצר לפני מעבר חציה וגם סימן להולכת הרגל שהוא עצר למענה, שהיא יכולה לחצות את הכביש.

2. רפי רוצה לחצות רחוב שבצידו, חונות מכוניות בזו אחר זו. מהי הדרך הטובה והבטוחה ביותר שבה עליו לחצות?

• **לא נכון:** היה עליו לחפש את הרווח הגדול ביותר בין שתי מכוניות חונות, להגיע עד לרווח, להביט לכל הכיוונים, לדאוג שהכביש פנוי ואז לחצות.

• **נכון:** אסור לו לחצות את הכביש במקום כזה. כדי לשמור על חייו הוא צריך ללכת למקום שבו אין מכוניות חונות ויש מעבר חציה, ורק שם לחצות.

3. מדוע חציית כביש באלכסון מסוכנת?

• **נכון:** כאשר חוצים באלכסון, רואים פחות טוב את כל הכביש, והולך הרגל חייב להפנות את ראשו לאחור כדי לראות מכוניות הבאות מהצד הנגדי לזה שבו הוא הולך. כמו כן, הזמן שבו נמצא הולך הרגל על הכביש נמשכת זמן רב יותר מאשר בחצייה בקו ישר.

• **לא נכון:** אין שום בעיה של שדה ראייה. הבעיה היחידה היא הדרך הארוכה של הולך הרגל.

4. במקום שאין בו מדרכה, הדרך הנכונה להליכה היא:

- נכון: נגד כיוון התנועה, כלומר עם הפנים לתנועה, וזאת כדי לראות את הנעשה על הכביש.
- לא נכון: צריך ללכת עם כיוון התנועה, עם כיוון הנסיעה של המכוניות.

5. ארבעה ילדים הלכו בלילה, וכל אחד מהם לבש חולצה בצבע שונה- אחד לבש חולצה כתומה, אחד חולצה לבנה, אחד חולצה אדומה ואחד חולצה שחורה עם פסים זוהרים. באיזה סדר הם יראו בעיני נהג מתקרב?

- נכון: הילד הלובר חולצה שחורה עם פסים זוהרים יראה ראשו, אחריו יראה הילד הלובר חולצה לבנה, אחריו הלובר חולצה אדומה ולבסוף הילד הלובר חולצה אדומה.
- לא נכון: הילד הלובר חולצה לבנה יראה ראשו, אחריו הלובר חולצה שחורה עם פסים זוהרים, אחריו הלובר חולצה אדומה ולבסוף הילד הלובר חולצה כתומה.

6. "פנה את מושבך באוטובוס לאנשים הזקוקים לו יותר ממך: קשישים, נכים, נשים בהריון או ילדים קטנים". האם זהו כלל הקשור לבטיחות בדרכים?

- נכון: בוודאי שכן, הרי קבוצת האנשים האלה חשופה לסכנה גדולה יותר מנערות או מנערים שהם יציבים יותר.
- לא נכון: בוודאי שלא, זהו כלל בנימוסים והליכות ואין לו שום קשר לבטיחות בדרכים.

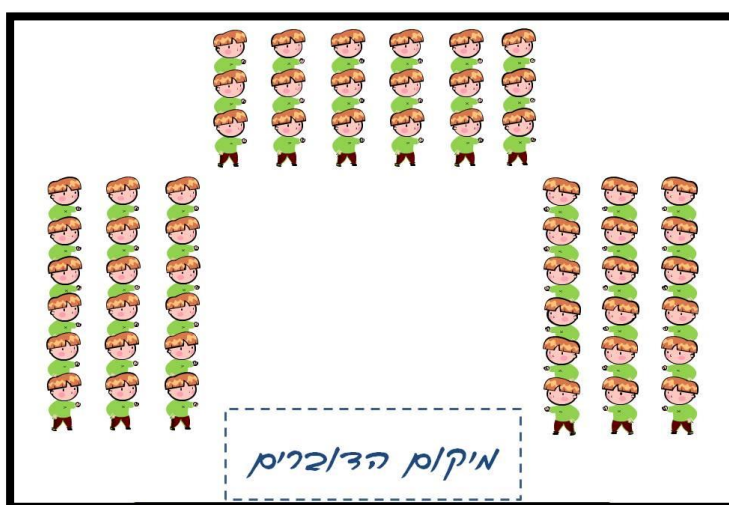
7. היכן צריך לחצות את הכביש כאשר יורדים מן האוטובוס?

- נכון: צריך להמתין על המדרכה ולחצות את הכביש רק לאחר שהאוטובוס מתרחק, מכיוון שגם מלפניו וגם מאחוריו קשה לנהג לראות את המתרחש בקטע הכביש הסמוך לאוטובוס. גם להולך הרגל יש בעיה, משום שהאוטובוס חוסם בפניו את שדה הראייה.
- לא נכון: עדיף לחצות מלפני האוטובוס, כי הנהג רואה את הולך הרגל ומחכה שיחצה את הכביש ורק אז נוסע.

מסדר סיום

סידור התלמידים במסדר

- כדי להעביר את מסדר הסיום בצורה מסודרת, עלינו לסדר את התלמידים בשלוש צורות ח' ברחבת בית הספר לפי הציור המצורף.
- טיפים:
- * יש לחשב כל צלע לפי $\frac{1}{2}$ מטר לילד, כך שאם יש 10 שלשות בכל צלע, אורך הצלע יהיה 5 מ'.

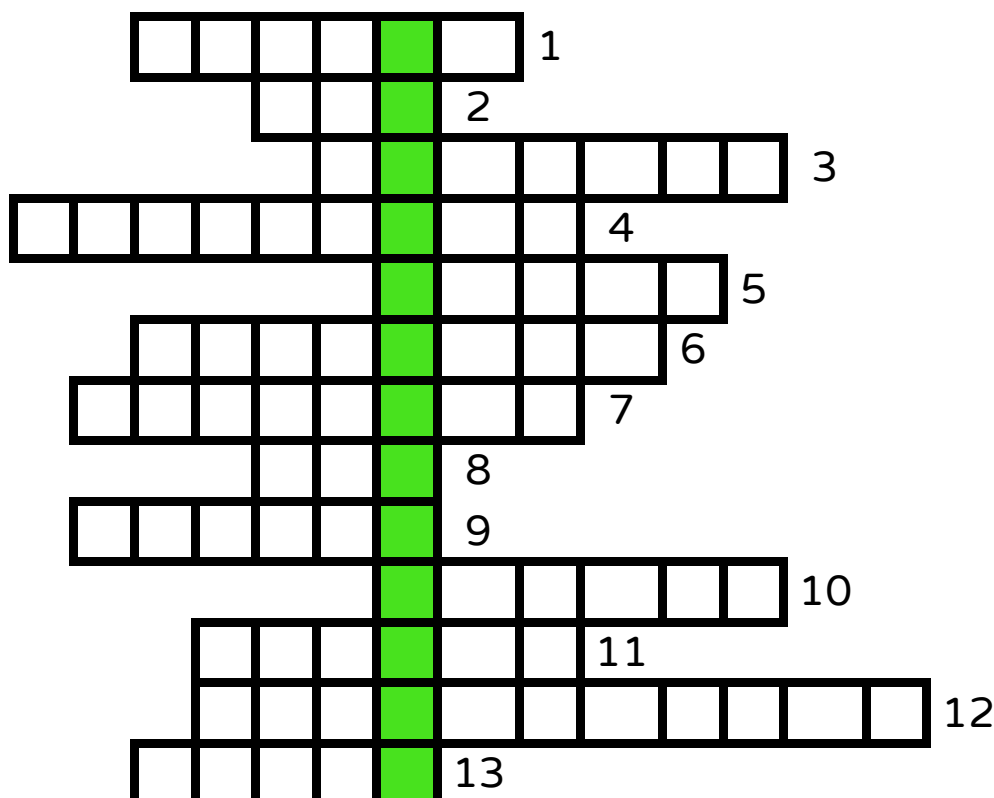

- * במידה ואין מספיק מקום לשלוש צורות, ניתן לסדר ברביעיות, חמישיות וכן הלאה.
- מהלך המסדר:
- 1. נציג מביה"ס (מנהל/ת, רכז/ת שכבתי/ת) יברכו את התלמידים על סיום היום.
חשוב שנציג ביה"ס ידבר על חשיבות נושא הבטיחות בדרכים בעיני הנהלת ביה"ס.
- 2. סיכום היום על ידי אחד המפעילים:
"תלמידים יקרים, עמותת אור ירוק, אגף זה"ב והרשות הלאומית לבטיחות בדרכים מברכים אתכם על סיום יום בנושא בטיחות בדרכים!!!
במהלך היום נחשפתם לתחום בטיחות בדרכים במגוון נושאים:
למדנו על רכיבה נכונה על אופניים, הסכנות אליהם חשופים הולכי הרגל, התפקיד שלכם כנוסעים ברכב, קצת על תמרורים וכל זאת במשימות וחידונים.
היום אנו מעניקים לכם תעודת "שגריר בטיחות בדרכים משפחתי", תפקיד מאוד מחייב, אשר במסגרתו אתם תהיו שגרירים של נושא בטיחות בדרכים בקרב המשפחה והחברים. המשימה הראשונה שלכם היא לקיים חידון בנושא בטיחות בדרכים להורים ולמשפחה. החידון נמצא בצידה השני של התעודה שנחלק בסיום המסדר.
בנוסף, אנו נחלק לכם גם שי קטן, שבכל פעם שיזכיר לכם להיות תמיד בטוחים בדרכים. אז לא נותר אלא לברך אתכם ולאחל לכם המון בהצלחה!!!"
- 3. חלוקת תפזורת, תשבץ ותעודת "שגריר בטיחות בדרכים משפחתי".

תשבץ בטיחות בדרכים:

לפניך תשבץ. שבץ את התשובות לשאלות במקומן בתשבץ.
בסיום מילוי התשבץ יתקבל משפט במאונך, בעמודה המודגשת, רשום מה קבלת:

1. מהי המילה העברית לבגאז'?
2. מהי המילה העברית לפנצ'ר?
3. מה הביטוי בעברית לבכי גדול ורב הוא: "בכי _____" ?
4. בחשכה כדי לבלוט, אני תמיד שם עליו _____ ?
5. מהי המילה העברית לרוורס: _____ ?
6. כשאין מדרכה אני הולך ב- _____ בניגוד לכיוון התנועה ?
7. מהו הביטוי בעברית לאדם שנהיה שמח ?
8. מהי המילה העברית לברקס ?
9. מה פירוש המילה אופניים?
10. מה פירוש המילה רמזור?
11. גם בכביש אני מתנהג ב- _____ (רמז: 2 מילים. הראשונה "דרך")
12. כשאני נכנס לרכב גם מלפנים וגם מאחור אני תמיד חוגר ?
13. המילה העברית לווישרים?

תפזורת בטיחות בדרכים

מצא את המילים הרשומות בתחתית הדף בתפזורת, במאוזן, מאונך או באלכסון.

ה	ד	כ	ע	א	ל	ג	ר	כ	ל	ו	ה	ו	א	א	ת
ז	ר	צ	ז	י	מ	ד	ק	ס	נ	פ	ד	ב	ו	ה	ת
ד	ו	ו	ג	א	ז	מ	נ	ע	צ	י	ר	ה	פ	צ	נ
ר	א	ב	י	ת	נ	ה	ו	כ	ז	ו	ה	ג	נ	ל	ז
ז	כ	ה	ג	ה	י	י	צ	ח	ר	ב	ע	מ	י	ת	כ
ה	ר	ו	ה	ד	ר	ט	ת	מ	ח	ט	ש	א	י	ח	ו
ל	ו	ב	נ	ב	א	ה	ג	ת	ו	מ	י	ט	מ	י	ת
ו	א	א	י	ת	ו	ת	ד	מ	ר	ד	ב	ל	ח	י	ק
ל	ר	ו	ג	ה	ת	ג	א	ו	ל	ג	ל	ג	כ	מ	ד
ס	י	ט	מ	ר	ה	ח	ת	צ	פ	ע	ל	י	ו	כ	י
מ	ז	ו	ו	י	ל	ז	ק	נ	ס	א	פ	ד	צ	ב	מ
ז	ח	ז	ט	א	ה	ב	ג	ר	מ	ת	ס	ו	ט	י	ה
נ	מ	ה	מ	ב	א	ס	נ	ו	ש	ז	ע	ס	ו	ש	ק
ר	ר	ו	ו	נ	י	ס	ז	ט	ה	כ	ר	ד	מ	ר	ה
מ	ג	ב	ג	ד	י	מ	ב	ה	י	ר	י	מ	א	ג	ח
ב	נ	ב	ה	א	ט	י	ל	ד	י	מ	ב	ד	ר	כ	ז

מחסן מילים:

- משמרות זה"ב	- שול	- כביש	- צומת	- מדרכה
- מעבר חצייה	- אופניים	- מחזיר אור	- אפודה	- עצור
- בגדים בהירים	- גלגל	- פנס קדמי	- הגה	- נתיב
- זמן עצירה	- סינוור- שטח מת	- סינוור	- ניראות	- דרך
- תן זכות קדימה	- האט	- רמזור	- נהג	- אוטו
- האט ילדים בדרך	- מסלול	- הולך רגל	- איתות	- הצלת חיים

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

תעודת

רישיון הולכי רגל

מוענקת ל

לאחר סיום יום פעילות
בנושא בטיחות בדרכים

אור ירוק

העמותה למאבק בתאונות הדרכים בישראל

ברוכהם על סיום יום השיא בנושא בטומות בדרכים!!!

לאחר היום הגלוייתי, נמצא הביתה בצהריים רבה ונספר להורים על היום שעברנו והדברים השונים שאירעו.
כעת נולד אבקש מההורים להשתתף במידען בטומות בדרכים ואולי אומד אותם כמה דברים גרשים...

אז בואו נמלי במידען!!!!

אפני גצייא כביש... מהו הנכון ביותר?

- א. יש להסגל שמאלה וימינה באבד.
- ב. יש להסגל אכל הכיוונים ומעבר אפינת הרמב, ולהאזין אקולות הגנשה.
- ג. יש להסגל רק שמאלה וימינה ולהאזין אקולות הגנשה.

גובה למגור גלולות בטומות:

- א. רק במושבים הקדמיים
- ב. רק במושבים האחוריים
- ג. במושב הקדמי - כולם, ובמושב האחורי - רק ילד מגמת גל 14
- ד. גם במושבים הקדמיים וגם במושבים האחוריים, בכל גל

מה עושים כשרוצים למצוא את הכביש במעבר גצייא באור ירוק, אבל בו בצמן גם אנה הפולק ימינה בכיוון מעבר-
הגצייא יש אור ירוק?

- א. לא סומכים על הנדה שיאפשר אעבור ולא מגילויים למצוא אפני שהוא עוצר.
- ב. יש אור ירוק אלהכי-רגל, אז גוצים בלי להגשם בכאי-רכב שמקרב.
- ג. הולך-רגל גייב אנה צכות-קדימה אמכונת הפולק ימינה וכן הוא לא גוצה גם אם הרכב עוצר.

אנה מורי אדבר בטלפון נייד אלא דיבורית

- א. כאשר הוא נוסע מגמת א- 50 קמ"ש
- ב. בדרכים עירוניות באבד
- ג. אסור אדבר בטלפון נייד אלא דיבורית ואף מומץ לא אדבר בנייד בכלל במהלך הנגישה.

כשאני מגיש אמעבר גציה ברכיבה על אופניים:

- א. אסור לי אעבור בו עם אופניים
- ב. אני יורד מהאופניים ומלי אומד אותם ביז
- ג. אני מביט ימינה ושמאלה ועובר בנסיעה
- ד. אני עוקף את מעבר הגציה כי אינני הולך רגל

יסודיים בדרכים

בהצלחה!!!